

Een kort verhaal over 'n bijzonder bijna geheel vergeten Eindhovens Erfgoed.

Op het NRE terrein was - korte tijd - meer dan 100 jaar geleden de Peelcentrale actief. Hier werd elektriciteit opgewekt en zoals bij een energie centrale gebruikelijk is er veel koelwater bij nodig. Het water kwam van de ene buur, Het Eindhovens kanaal en het opgewarmde water werd via de andere buur, de gracht rond Dommelhoef, afgevoerd.

Via een systeem van samenhangende grachten en slootjes, op zich een eigen erfgoed, stroomde dit water naar de Dommel.

Na het uit productie nemen van de Peelcentrale is – volgens de overlevering - nog decennia lang door medewerkers van de NRE de 'kraan' bedient en zo bleef de waterstand in het Villapark op peil.

Bij de verbouwing van de oude Peelcentrale en andere gebouwen op het NRE erfgoed terrein is blijkbaar vergeten dat deze 'kraan' bestond. De laatste jaren zijn er aantoonbaar waterstandsproblemen in het Villapark en naast vollopende kelders hebben vooral veel bomen daar te lijden van de wisselende waterstand.

Of dit verhaal feitelijk helemaal klopt is niet zo belangrijk - het is mooi verhaal en past in het grote historisch industrieel verhaal dat volgens de nota; erfgoeddoelen, verteld moet worden.

Wat wel feitelijk klopt is dat veel bomen in het villapark te lijden hebben van de wisselende waterstand en zonder ingrepen zullen veel bomen het loodje leggen. Dit laatste hier is het echte punt.

Wat is een villa, een laan zonder majestueuze liefst monumentale bomen.

Wil een boom in Eindhoven monumentale status en echte bescherming krijgen dan moet hij 80 jaar oud zijn. Een beuk heeft dan een stamomvang van zo'n 210 cm. Een 80 jarige plataan meet zo'n 232 cm.

Namens de Werkgroep Groen van de in erfgoed kwesties gewaardeerde Henri van Abbe Stichting wil ik nadrukkelijk aandacht vragen en op allerlei manieren

bepreiten dat groen, met name bomen als onlosmakelijk geheel van het bijliggende, bijstaande erfgoed worden beschouwd.

Het gaat dan vooral om al die jaren, soms vele decennia, dat het groen zelfstandig nog geen monumentale status heeft kunnen bereiken.

Een tweede punt waar we aandacht voor vragen is de groene oases kant van het religieuze erfgoed. De gemeente wil helaas geen apart beleid voor het gebouwde religieuze erfgoed hoewel dat architectonisch en zeker ook sociaal historisch erg bepalend is geweest en deels nog is voor de ontwikkeling van de stad, wijken en buurten.

De traditioneel opgezette architectonische ensembles in wisselende combinaties van klooster, pastorie, kerk, pleinen, bejaardenhuis, scholen en/of kerkhof met daaromheen samenhangend groen worden nu nog dikwijls gekenmerkt door hun ruime opzet. Deze plekken zijn uitgegroeid tot groene oases en helpen op die manier actief mee aan de verwezenlijking van onze groene stads doelen. Klimaat adaptatie het vastleggen van Co2 en een eigen systeem van een ecologische stads verbindingzone met de grote groene wiggen zijn een zeer belangrijk pluspunt van deze groene oases.

Deze erfgoed oases eisen meer bescherming op dan ze nu van ontwikkelaars en de gemeente krijgen. Zie deze plekken niet uitsluitend als kansrijke bouwplaats maar gebruik deze plekken actief om de groene stadsstructuur versneld vorm en inhoud te geven. Bescherm ze daarom als belangrijk ecologische erfgoed, als groenmonument.

Simpel gezegd, of beter gevraagd, heb als gemeente - meer dan nu - aandacht voor bomen, ze worden nog steeds te snel gekapt.

Een groot gebouw kun je binnen een paar maanden neerzetten en het staat er. Een boom planten kost nauwelijks tijd maar wil je een echte boom zien dan is het nog minstens 20 jaar wachten en dan pas zie je wat het wordt.

Voorstel voor erfgoeddoel nr. 12.

Behandel erfgoed als een inclusief geheel van de gebouwde en de daarmee samenhangende groene omgeving met de nadruk op bomen.

Cis van der Vleuten

Werkgroep Groen van de Henri van Abbe Stichting

Eindhoven, 2021-02-02

Inspraak bij Raadsvoorstel Vaststellen Erfgoeddoelen 2021-2022